

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ,
МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії

На пошану професора, ректора Руслана
Постоловського

Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного
університету

Випуск 21

Рівне – 2011

УДК 94+94 (477)
ББК 63.3(0)
А-437

Рецензенти:

Віднянський Степан – доктор історичних наук, професор, завідувач відділу
всесвітньої історії і міжнародних відносин Інституту історії України НАН України
Макар Юрій – професор, доктор історичних наук, заслужений діяч науки і
техніки України, завідувач кафедри міжнародних відносин Чернівецького
національного університету імені Юрія Федьковича.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор:

Постоловський Руслан Михайлович, кандидат історичних наук, професор,
член-кореспондент Міжнародної слов'янської академії наук (м. Рівне)

Заступник головного редактора:

Шелюк Людмила Олександрівна, кандидат історичних наук, професор (м. Рівне)

Науковий редактор:

Троян Сергій Станіславович, доктор історичних наук, професор (м. Рівне)

Відповідальний редактор:

Шеретюк Валерій Миколайович, кандидат історичних наук, доцент (м. Рівне)

Члени редколегії:

Жилок Сергій Іванович, доктор історичних наук, професор (м. Острог)

Киридон Алла Миколаївна, доктор історичних наук, професор (м. Київ)

Степанков Валерій Степанович, доктор історичних наук, професор (м. Кам'янець-
Подільський)

Стокосос Надія Георгіївна, доктор історичних наук, професор (м. Рівне)

Фісанов Володимир Петрович, доктор історичних наук, професор (м. Чернівці)

Чухліб Тарас Васильович, доктор історичних наук (м. Київ)

Швецова-Водка Галина Миколаївна, доктор історичних наук, професор (м. Рівне)

Шугасва Людмила Михайлівна – доктор філософських наук, професор (м. Рівне)

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії: Збірник наукових праць
Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Випуск
21. – Рівне: О.Зень, 2011. – 781с.

ISBN 978-617-601-015-9

УДК 94+94(477)
ББК 63.3(0)

Згідно постанови президії ВАК України часопис «Актуальні проблеми вітчизняної та
всесвітньої історії» визнано фаховим виданням у галузі історичних наук
(постанова від 17 квітня 2010 р.)

Свідоцтво про державну реєстрацію:
серія КВ № 15857-4329Р від 12 жовтня 2009 р.

Друкується за рішенням Вченої Ради Рівненського державного гуманітарного
університету, протокол № 11 від 24 червня 2011 р.

За достовірність фактів, дат, назв і т.п. відповідають автори статей. Думки
авторів можуть не співпадати з позицією редколегії. Рукописи не повертаються.

Адреса редакції: 33027, м. Рівне, вул. С. Бандери, 12.
Рівненський державний гуманітарний університет

ISBN 978-617-601-015-9

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2011

- 19." ' 3/*63*-3' ?6 \ . R. +Z63->6NL : -?&<33' 8)+6B/A)1K ?1E-+ (1861-1904+') 1). -[6: '+ -FFL: \$\$ k63&<E, 2010 - 596 /.
- 20.V*2<* : ' : <21*<@L'1 <?/) ' O' 82<Z3' O' ') +806' /' /' L311 +<6@3w4 821 @g 36 1911O& // V*2<* : ' : <21*<@L' 1<?/) ' O' 82<Z3' O' ') +806 /' /' L311 82<Z3w4>6?&<31K') +806>61911O& . - " . , 1912
- 21.V2<+1 +8//) K) 8@*8+w dGd ?<)6. k. 1. VZg</ *?<33' -) 8@*8+36L /<+&6 - R. : ~>&?' R' /) . 83*6, 1998 - 384 /.
- 22.X' 3'E 6+A' ?6k. V. ^?*@6 /' Z1/*-/*A -E: <+B* <E+L?1. \ . " '+' @3' 36 T-?3<3g 13-: &F<+<@6 @* <+6*8+3- & / @&F <33L *6) +6' >36?2-36+1/1. - T-?3< \ \$k «T-?3<3/A)6 &+8)6+3L», 2010 - 304 /.
- 23.X6EL*36L) 31F)6 \ ' @w3/) ' K @Z<+311 36 1914O& . - u 1*'E 1+ : ~>& @Z<+3/) . / *6*1* .) 'E . , 1916. - 548 /.
- 24.X+1g<:6 V. X. T-?3<3/A)6 +<6@36 OE36>L (821 @g<) 8 F1** - E-/*6 dGd - : ' 26*)8 dd / * . // I 68) ' ?- >6: 1/)1 T-?3<3/A) ' O' ' Z@/3' O') +6' >36?2' O' E8>a. - \ 1: 8/) 2. - T-?3< 2005. - ^ . 7-10.
- 25.X+1g<6 V. \ 8@NLE1 T-?3' O' : ' @Q&8 E138 @< T-?3< 2006 - 223 /.
- 26.X+1g<:6 V. X. R-/*6 \ ' @3- 8 &+8OK : ' @?13- dGd- 36 : ' 26*)8 dd / * . / V. X+1g<:6. - T-?3< XX !R , 2010. - 287 /.
- 27.T' ?<3/A) 1K ' Z@ 31K &<+F6?31K 6+4? . X8*-?31) . - " : I 68) ' ?6 &8E)6, 1970 - 259 /.
- 28.M+ 31K ! . R. X' @?1K Z-) ! 3-: +6 : + ' Z@E1 E' &<+3->6NB E-/*) +6B1 () -3<NAdGd- : ' 26*) dd / * .) ! . R. M+ 31K // d6+) - ? : dl -E. \ . I . " 6+>36, 2007. - 304 /.

JSF : 94 (477.8): 94 (438)

* .L.K,>%Y,

JS > @F > K DX ^ @H@BMH WXM DXF > 4H@BJ ; K ^
 I WXM DX ; > D > SU ^ J O > SUKT4K4 > \ 4Xc > 4MH K
 ; > DH U J MU ; > a HI 7 X4U > S

_#%##2 O !B?*L*0 .3%Q156#6 4%#<?%, B?* B?<).4 *F6
 3/A*5*) %>< 3A<3<<552 V B?*F<)<552 3D)F, !B?2*P*66D 5%
 .) !A*5%<552 !6!#<46 3<4, <A?6!#.F %52 V 3<4, <F, *)'552 .
 T*, 65!1A*4. F *F) !#F' FB?*8<! ' ?<%' 3%89%Q%5*9?<f *?46.

XEYWE- 1EGF:: , 'AF) %8 !<?F#.#F, 3<4, <F, *)' 552
 3<4, <A?6!#.F %52 %Q%3%?<f *?4%T*, 65!1A<F *F) !#F* .

_#%# 12 2F, 2<#!2 B*BY#A*V *L* LW6#1 4%#<?6%, * B?<)B*!Y, A%D
 3/A*5*) %<, 15*4 *L<!B<<566 6 B?*F<)<566 4<?, 5%B?P%<55YD 5%
 .! *F?P<5!#F*P*56< !6!#<4Y 3<4, <B*, 13*P*562 6 3<4, <F, %<562 F
 T*, Y5!A*4 F <F) !#F< FB?*8<!!< ?<%' 63%866%Q%3*V ?<f *?4Y.

XEYWFZ" 1E:F:: ,6AF6)%862 !<?F6#. # *F, 3<4, <F,%<56< 3<4, <B*, 13*F/66< %Q%9%2?<f **4% T*, Y5!A* < F <F!)#F* .

The article is the attempt to generalise the material about the course of the reclamation in Volyn voyevodstvo in correlation with the commassation in the process of the agrarian reform of the 20-30 years of the 20-th century.

Key words: reclamation, commassation, land use, agrarian reform, Volyn voyevodstvo.

5 68 OE6<>CaQ6; LP? AiCZC= E6PA <?Z WOSC ^i<'W6> i <Q ; ?<?P? ECA6<?P? SaQC>?JE?P? iC<OOEWP? [<E<@36 +< ' +E6 ?) +6B-, L)6 ' / 3' ?3'a /) @8? 'a 6Q-6-B' : ' @*1)1 ?@&1, ?1L?1 @6-3238) - @A/ *A/) @8314, Z66* G-63314: + ' Z@<E : '? ' L-6314 -> ?1>3633LE -3/*1*8*8 : +1?6*3'B ?@63' / * - 36 >E@a -/38?633L +13)8 >E@- ' N3) 'a < <) *1?3' / * - BB?1) +1/*633L ? +13) ' ?14 8E' ?64 O/ : ' &6+a ?633L V/3' ?31E +<8@76*E >E<@7B +< ' +E1 ` ?1>3633L -3/*1*8*8 : +1?6*3'B ?@63' / * - 36 >E@a : 1* 633L F -/38?633L +13)8 >E@- >6@c6` *A/L &1) / -K31E >?L>8 > 3<?1>3633LE @6 @3' O' >E<@7A O' +13)8 >E@?@631)1 3<' ?3-/*a 8/?- &E@a *A /?' : +6? '?@&-33L,) +1/*8?633L *6 +> : +L&F633L >E@<a /< N< ?1E66` 3<' Z4-&3' / * - : ' &6@c' O' & / @8F<33L K' Zh+83*8?633L 36: +LE-? < <) *1?3' O' >E@?@ &-33L K >E@?+ 1/*8?633L ? 8E' ?64; 83) N' 38?633L >E<@7A O' +13)8.

[') +E6 >6?<c< 33L >E<@7B +< ' +E1 : ' * +<Z8` ?1?2-33L - ?+64B?633L ? : + ' N/- BB<6@6NB L) / ?-*' ? O' & / ?-&8 *6) - /-* +123' O' : / *8:8 ? 6Q-6-B-K / ; <+ 36 ?@6314 * <-364 t -) -&6NL / <+?-*8-? L) /) @8? 'B 6Q-6-B' +< ' +E1 E-F? ` 33' O' : <+ ' &8 36 \ '@13-, L)8 : + ' ? &1? 8+L& X' @Ag-, E' F< Z8*1) +1/3'a > : ' @Q&8 3<' Z4-&3' / * - 8& /) ' 36@33L -/38a 2'B ?) +6B- / 1/* <E1 >E@? ' @&-33L *6 >E@?+ 1/*8?633L

%ECSi 68: CESH 068 S0LE= A W?H iCa6JC >6<CE6 <?Q8 LEEW aQ6; LP?. V) +<E14 6/ : <) * - ? : + ' Z@E1 @) ?-86NB / <+?-*8-? 8) ' 3* <) / * - 6Q-6-B' +< ' +E1 E-F? ` 33'B X' @Ag- *+) 6@/A L) ?-*21>3L3; *6) - >6+8ZF3- & / @831)1. X+ ' Z@E6 @) ?-86NB / <+?-*8-? 36 \ '@13- 8 20 - 30-14 + ') 64 dd / * . 3< Z8@ ' Z') *E / : <N6@714 368) ?14 & / @-8F<3A M6*) ?' BB) +<E- 6/ : <) *1 ?1 / ?-* @ ?6@/A 8 : +6NL4 P . " +6E6+6 i . r 6Z6@, 1 \ . R <3&F<NA) ' O'.

FL:C 8: C:S \ -&*? +1*1 N@ 38) 6+*138 : <+ &8E'?, >6) 3' &6?2 O' >6Z< : <2-33L K : + ' ? &-33L @) ?-86NB / <+?-*8-? 8

4' &- 6Q-6B'B <+ 'E1 36 \ '@13- 8 E-F?'`331K : <+ '&, '46+6) * <+1>8?6*1 36/@&)1 *6 ? : @? @)?-86NB /<+?-*8*-? 36 8&/)' 36@33L/1/* <E1 >E@?@ &-33LK >E@)' +1/*8?633L

[?> ; QLEEW68E6E6Z6 PC LQSA Q68SQ LEEWi a6<E?P 6dsQAEA<CEWVP6: Q?PCE?HECA6<?HQLJA;=: C S< I6 \ '@13- & 1917 +. +/ -K/A)6 N6/A)6 ?@6&6?/-@)' /: +1L@6 >Z<F<33a /<+?-*8*-? , ?1)' +1/* 78a 21 8 /? B4 -3* <+<64 /8: <+23/ *- , g' ?131)6@18 : + 'N<- /: -@3' O' >E@?+1/*8?633L E-F ?<@)1E1 >E@?@631)6E1 , : <+<6F3' /' ZE1 : '@A/A'B 36N' 36@3/ *- , - 8)+6B/A)1E1 /<@36E1. X' E-g 1)1 36E6O6@L + 'Z1*1 ?/<, g'Z /<@31 36>6F&1 >6@c 6@/L >?L>631E1 : 8*6E1 c@L4</A)O' : '+L&)8 , *' E8 ?86?6@/L &' : +1?@63-33L /<+?-*8*314 : 6/' ?1g *6 @-? , 21E ' ZE<F8?6@1 E' F@? / *- /<@3)' +1/*8?6*1/L 31E1. [6)'+1/*8?633L /<+?-*8*6E1 >E@?@631)1 >Ebc 8?6@1 /<@3 ?-& +6NA'?8?6*1 36 : ' E-g 1NA)14 >E@4. k6)- /*/8 3)1 /: +1L@1 : 'c 1+<33a ?-&+ Z-*)' ?B ; '+E1 O' : ' &6/A)14 ?>6' E' ?-83' /13 36 /<@-- >Z<@@18/- +1/ /<+<8A'?-23'B /1/* <E1 3<<)' 3' E-23' O' : +1E8/8.

X' &Z36 /1/* <E6 >E@?+1/*8?633L : +1>?' &1@6 &' >6O' *+<33L/8: <+23/ * <KE-F : ' E-g 1)6E1 *6 /<@36E1 - + 'Z1@6 /' *633-4 Z-@Ac: +141@31E1 &' +/ -K/A)' B ?@&1, /: ' &-?6a 21/A ?-&3<B641/*8/?' B43* <+</? 8 NA'E8 : + '1/*1' L33- + L&X' @Ag- + ' >8E-? N< -, 36E6O6a 21/A : '/@6Z1*1 36N' 36@3- - /' N6@A /8: <+23/ *- 36 /<@- 8&/)' 36@ ?6? /1/* <E8 >E@?@ &-33L *6 >E@?+1/*8?633L , @)?-& ?8a 21 /<+?-*8*1. " +E *' O' , &' /1*A /1E:*' E6*1231E K @O231E Z8@' * <, g' ?@66 X'@A-, ?+64'?8a 21 &/ ?-& -3c 14)+6B3 + '>8E-@6 - : + '?&-33L)' E6/6NK314 + 'Z* Z8&<3-E' F@?1E Z<>+>:' &-@8/<+?-*8*314 >E<@A

[O-8' > : <+<1/E 1921 +. 36 * <+1*' +B \ '@13/A)' O' ?' `?' &' *?6 /<+?-*8*1 &-L@18 707 E6*)64 - >6 ; '+E'a Z8@1? /' 3' ?3' E8 : 6/' ?1g 31E1. \ '@13/A)' E8 ?' `?' &' *?- :1* 633L @)?-86NB /<+?-*8*-? Z8@' 36KZ-@Ac 6)*86@31E &@L /<@3 ?'@13/A)' O' X' @/L. ^6E< *8* ; 6)*123')' F3< /<@3/A)< O' : '86+/*?' : +< <388?6@' 36 /<+?-*8*. I6 NK * <+1*' +B 36+64'?8?6@/L323 /<+?-*8*1, g' / *63' ?1@' 45,6 % B4>6O@AB)- @)' / *- 8 ?' `?' &' *?- . [11, / . 15]. I6 N14 : @'g64 >E@L ?1)' +1/* 78?6@6/L3<+6N' 36@A - c ?1&)' ?1/36F8?6@6/LZ' 3- ?<@)- >E@?@631)1 , 3- /<@31 3< Z8@1>6N)6?@3- 8 > &-K/3<33-

& ?O' *+')' ?14)6: -*6@?) @&3A /: +LE' ?6314 36 : '@: c<33L BB
L) /' *-. \ -&/8*3-/*A)' 3)<+*3' O' ?@/31)6 Z8@6&3-`a -> /' 3' ?314
: +1213*6)' O'/*6?@33L&' /<+?-*8*314 >E<@A

t -)?-86Na /<+?-*8*-? 36 *<+1* +BX' @g- Z8@' +>:' 26*
?-&' ?-83' &' >6)' 38 ?-&7 *+6?3L 1920+. [13, / . 319]. ! -L NA'O'
>6)' 38, -> ?3</<31E1 ?@8a ?-&' ?-831E1 >E-36E1, Z8@6
:'c 1+<36 36 *<+1* +a \ '@13/A)' O' ?'?' &' *?6 >6)' 3'E ?-& 10
/-23L 1922 +., L) 1K &' 1927 +. +<8@ ?6? *8* : <+<Z-O@) ?-86NB
/<+?-*8*-?.

\ -&' ?-83' &' >6)' 38 /<+?-*8*1 : -&@Q@18' Z+' ?-@AK 6Z'
: +1E8/' ?-K @)?-86NB X+1E8/' ?6 @)?-86NL /<+?-*8*-?
>&K/3a ?6@6/L : +1 : +' ?<8-33-)' E6/6NB : 6+K@NB
E<@ +6*1?314 +' Z* - : /<@<33- 3' ?14)' '@3/' *-?, *' Z* *14
>64' &?, L)- ? : @?6@136 >E38 /*+8)*8+1 /<+?-*8*314 >E<@A6
/1/*<E1 >E@? @&33L X+1E8/' ?6 @)?-86NL /<+?-*8*-?
: <+&Z626@/L K *' & ;)' @1 NA'O' Z6F6@6' &36 -> /*'+-3, g'
)' +1/*8?6@6/L@a >E@<a- /<@3121 : ' E-g 1)1.

[6]'3 : <+&Z626? - : <?31K E<46->E *6 ; '+E1 +>:' &-@8
/<+?-*8*3'B ?@/3/' *- E-F /<@36E1 *6 : ' E-g 1)6E1. k6),
?136O+' &6>6@) ?-&' ?631K /<+?-*8* ?/*'63' ?@ ?6@6/L?@8'a 3<?
G'c' ?-K ; '+E-, 6 <?) ?-?6@3'E 8 h+83*64. V&36), /<@31 E' @@1
' &<+F8?6*1)' E: <3/6Na 8 G'c' ?-K ; '+E-, L) g' 36 N<Z8@6O&6
' Z4 /*'+3. [6 @)?-86Na : 6/' ?1g 3' O' /<+?-*8*8 ? @/64 /<@36E
?1&-@@/L *+<136 ?-& : @'g-, g' a+1&123' *+6*8?6@6/L
/<+?-*8*3'a &-@3'a . X+1 NA'E8 8 >6)' 3' &6?/*'- +' Z1@L
>6/*<+F<33L g' *6) 1K ?6+63* E' F@?1K >6 8E' ?1, L) g'
?1&-@36 >6 @) ?-&' ?631K /<+?-*8* >E<@36 &-@3)6 /*'63' ?1@63<
Z-@c< 2?<+?->E@- /<@3, ' &<+F63'B 8 4' &- 6G6+3'B +< '+E1
1861+, L)8 : +' ?' &1? 8+L&N6+/A) 'B T' /-Bt -)?-86NL /<+?-*8*-? 36
O+c 14 >E@4, '/' Z@?' 36 >6Z' @2<314, &6?6@6E' F@?/*A
/<@36E 36Z8*1 8 ?@63-/*A @c< 15 % /<+?-*8*314 >E<@A
?1: 6&)64 @)?-86NB *6) >63'B («'@')1» /<@31 E6@1: +6'
' &<+F6*1 25 % h+83*-((«'@')6» ->E<@36 &-@3)6 &@L: -@A O'
?1: 6/633L48& Z1 /<@36E1 *6: ' E-g 1)6E1) [14, / . 436 - 43].

? <8-31K &<+F6'a >6)' 3' &6?21K E<463->E @)?-86NB
/<+?-*8*-? 3<?1) @) 6?' /' Z@?B >6N)6?@3/' *- ?' K' O' +<@<6NB>
Z')8 : ' E-g 1)-?, L)- 3< : / : -c 6@1 +>' *6?6*1/L >- /? E1
: +1?-@E1, /*+1E63' - > : <?3'a 3<8' ?+>'a &' E' F@?/*'
/: +6?<@? O' ?1+c <33L : +' Z@E1 /*6?1@/L >6?F&1

)' 3/<+?6*1?3<&' 3' ? ??&-3A/<@3/*?', 6 ?@8636 : ' 26*)' ?' E8
<*6:- 3< :+L?@6' /' Z@?B 6)*1?3/ *- K 3< :'/:-c 6@6
+<@> ?8?6*1 36: +6)*1N-/?BF >6)' 31.k' E8 8 20+ +') 64dd /' .
+' Z *1 > @)?-86NB/<+?-*8*? : + ?' &1@/L : ' ?-@A1E1 *<E: 6E1.
1924- 1927 ++. Z8@' @)?-&' ?63' : +6?6 36 /<+?-*8*1 @c< 36 33
' Z'') *64>6@Aa : @g <a 33870 Oq1, \$+). 33].

I <?*-c 3- >& Z8*)1 36 : ' 26*)' ?' E8 <*6:- N'B 6)NB
' Z8E' ?@ ?6@/L g< K *1E, g' >: +1? &8 @)?-86NB/<+?-*8*?-? E-F
/<@36E1 - ?<@) 1E1 >E@2@631) 6E1 26/*' ?131) 6@) 3; @)*1.
\ @631) 1E6 *')-? 8 4' &-/) 6/8?633L/<+?-*8*314 : +6?36E6@/L
?1&-@*1 &@/L<@3 O+c- >E@-" +E *' O', >6: @8' ?63- +' Z *1 >
@)?-86NB/<+?-*8*?-?>@-) 6@/L - 3<?1)' 38?6@/L >323'a E+'a
2<+<3&/')' 36@*A/6E14 >6)' 3-? *6 3-8>O &F<3-/*A&K, g' &' B4
+<@6-6NB-E-F 8: +6?@3/A) 1E1 / *+8) *8+6E1 +>314+?3-?.

\ @6&K' @Ag; 636@8a 21 4& @)?-&NB/<+?-*8*?-?; 88F<c ?1&)'
' : ' E-*1@63&/)' 36@*A : <?314 3'+E >6)' 38 ?-& 10 /-23L 1922 +..
k' E8 8F< ? 1923+. E-3-/*<+/*?' >E<@314 +< '+E +'>:' 26@+'Z' *1
36& : +<)' *E 3' ? O' >6)' 38 : + ' @)?-&Na /<+?-*8*?-? 8 : -?3-23'-
/4-83' E8 +O-3- : '@AA)'B &+F6?1, 68F< ? ^4-83-K f 6@213-
/<+?-*8*1 Z8@1@)?-&' ?63- ?@8a \$?/*+'- O+g 131 g< 8 XIX
/*'@*- [7, / . 35].

X+'<)* 3' ?' O' >6)' 38 : + ' @)?-86Na /<+?-*8*?-? 36 *<+3-
\ '@13- *6 -3c 14 «4-8314 >E@4» 8+L& X' @Ag- ?3- / 36 +>O@&
^ <KE825 /-23L 1926+.. " +E 8+L&' ?' O', &' ^ <KE8Z8@ : ' ' 863' g<
&-) @A6 : +<)' *? >6)' 38. X+'N/ +>O@&8 >6)' 3' : +<)' *?->
>6*LC8?6?/L. X-/@L *+6?3<?' O' : <+2+' *8 1926 +. &' ?@81
: +1Kc'? P. X-@8&A) 1K >- /?' `a)' E63&a : '@*1)-?, L)6
?1+c 1@66) *1?-8?6*1 +' Z *8 8 NA'E8 36: +LE)8 - +'>:' 26@6>
8&/)' 36@33L &a 214 3' +E >6)' 38. \ @86?+64?6@6'K ; 6)*, g'
' : : <+&3-E >6)' 3'E : + ' @)?-86Na /<+?-*8*?-? Z8@13<6&' ?' @3-
: <+c >6?/< /<@31, *' Z' /' 3' ?36 26/*) 6 36/<@33L) +6a, L)6
>?) @68' >@83-?, &' -/38?633L 8 ?6F) 14 8E' ?64 - ?1F1?633L >6
+643') /6E' >6Z< : <2<33L 6 ? : +' N/- +6@-6NB/38a 2' O' >6)' 38
/<@31 ' *+1E8?6@18 ?@63-/*A E->+3- 36&-@1>E@- k' E8 B4
?6+63* : +'<)' *8 >6)' 38 : <+&Z626? 3' ?- +'>E+1 ?136O+' &1 &@L
/<@3/A) 14 O/ : ' 86H*?, L)- Z8@1>3623' Z-@A1E1, 3-F 3'+E1,
?/*63' ?@3- : : <+&3-E >6)' 3'E .

I ' ?1K >6)' 3' : +<)' *' : -3c' E8 ' N3a ?6? ?6+/*A @' ?14
: 6/ ?1g 314 /<+?-*8*314 &@3) ,)' *+ - ?1&-@@/L /<@36E L)

)' E: <3/6N>L>6@) ?-86Na / <+?-*8*-?, 6 *6) 'F /: +g 8?6?E<46->E
8) @6633L)' E: <3/6NK314 8O& E-F / *' + 36E1. [6)' 3': + <)*
) @ 26? >6' 4' 28?6@A >64' &1 & Z+ ?-@A B @) ?-86NB/ <+?-*8*-?,
8: ' ?3' ?6F8a21 ') +8F3- >E<@A 8: +6?@33L ': @28?6*1
?@631E1)' c *6E1 : +6Na >E@E+? *6 ?1&6?6*1 > Za&F<*8
)' c *1 6?63/' E 36 + >+Z)8 *6 ?<8<33L >E@?'+ L&3'B
&) 8E<3*6NB

[E-/* NA' O' >6)' 3': + <)* 8 Z8@' ?-& Z+6F <3' 8 + >: '+ L&F <33-
X+>1&<3*6 X' @Ag- GR' /ANNA)' O' ?-&1 @ *' O' 1927+.

i) ?1360+' &6 >6 @) ?-& ?631K /<+?-*8*, ?-&' ?-&3' &
' +>: '+ L&F <33L, E' @1?1&-@*1/L K @' ?-: @g- >68E' ?1, L) g'
E-/N?6 ?@8&6 > '4' + 31 @/-? : -&' ?-&8F8?6@,6g' *6)- @' ?-
&-@3)1 3< E6a *A : +1+' &'4+' 33' O' >362<33L t -/1, g' E6@1
: +1+' &'4 ' + 33< >362<33L, *<F E' @1Z8*1 ?) @ 2<3- &' /) @8&8
>E<@314 : @g , : +1>362<314 L) ?1360+' &6 >6 @) ?-& ?631K
/<+?-*8*, >6 8E' ?1, L) g' ?' 31 Z8@163) @6E1 - B4: @g6 3<
: <+?21g 8?6@20% 8/' B&-@3)1 : -&@/' E [14, / . 99].

16 36c8 88E)8, >E31 8 : -&' &- &' ?1>362<33L 26/*)1
?@63/ * - /<@3 36 B4)' +1/*A 8 : + ' N</- @) ?-86NB/<+?-*8*-?
' Z8E' ?@ ?6@/L : +66<33LE 3' ?'B ?@8&1 X' @Ag-, ? 8E' ?64
&-E' G6; -23' O' Z8E8, &' /LO1 *6)' O' +?3L ?<)' 3' E-N; : +1 L)' E8
' Z/LO1/-@A)' O' : ' 86+/A)' B : + ' 88) NB>+ / *6@1Z c ?1&c<, 3-F
?-&Z?6?/L : +1+/* 36/<@33L X<+<+>: ' &-@ ?@63/ * - >
8+648?633LE -3* <+<+/? / <@3 8) +6BL) 1K, L) - : '@A/A6 &<+F6?6
>66@' E >6@c 6?/L : <+?6F3' /-@AA)' O' : ' 86+/A) 1E, E-O' : +1L*1
: -&3< <33a +?3L +>?1)8 /-@AA)' O' O' : ' 86+/*?6 g' E' @@'
/*6*1 : <+c1E : 'c *' ?4'E &' 6)*1?>6NB 6 8 : <+/: <)*1? -
>+/' *633L <)' 3' E-1) +6a >66@' E g' /: +1L@' Z : ' E' L) c <33a
/' N6@AB 36: +8O136/ <@-

" +E *' O', 8 + >: '+ L&F <33- : >1&<3*6 >6>3626@/' L, g' >
E<*a : +1/)' +>33L 4' 8& <+< '+ E1 *6 8 ?1: 6&) 64 3< Z4-83/ * -
c ?1&) 14 &-K 8 >?L>8 >)' E6/6NK31E1 *6 E<@ +6*1?31E1
' +Z *6E1 E6` >6/' / ?8?6*1/L /: + ' g <31K : -&-& &' @) ?-86NB
/<+?-*8*-? >6 &' 86*)' ?1E +>: '+ L&F <33LE E-3-/*+6 >E<@314
<+< '+E .

[6)' 3' 86?2<8&/)' 36@33L : + ' N</8 @) ?-86NB/<+?-*8*-? E6@'
' : >1*1?31K?: @ ? 36 K O' &136E-)8. X+ ' N</ ?-826*A 863-, : ' 863-
8 *6Z@1 [3, \$ +). 4- 5].

0S><30cSWLQ<SA: S-A 1924 – 1929 QQ

T-)	"- @A/*A'Z``)*-?	X@g6 ?O6	\ 1&@31K/<@36E <?)?-76@3* >E@? O6
1924	3	4536	1378
1925	4	8562	2165
1926	22	15136	3939
1927	4	5640	1633
1928	68	45579	9863
1929 (3)?.)	76	52745	10213
T6>'E	177	132198	29191

G>36?&<314 86314 ?1&3', g' 8 1928+. Z8@' @)?-& ?63' 8 2
 +6>1Z-@c< /<+?-*8*-, 3-F 8 1924- 1927++, 6 ? 1929+. * <E:1 B4
 @)?&6NB: +1/)' +1@/L -)- @A)-/*A*6) 14'Z``)*-? >6*+1) ?6*6@1
 NA'O'F +')8 / *63' ?1@676' &131NAM<&6@'E'F @?/*A/<@.36E
 36Z8*1 8 ?@63/*A29 191 O6>E@,-g' / *63' ?1@'22 % ?-&' Z/LO8
 >E<@,A36L) 14 Z8@1@)?-& ?63- /<+?-*8*1.

[68?6F1E', g' 8 \ ' @3/A)' E8 ?' `?' &'?-, '/' Z@?' 8
 : -?&<3314: ' ?*64, 36KZ-@c< /<+?-*8*?- Z8@' @)?-& ?63' 8 1928-
 1932+) 64 \$) *1?->6NL)' E6/6NK314+ Z* 8) +6B' /<+&13- 30-4
 +)-? dd /*. : '>1*1?3' ? : @38@636 @)?&6Na /<+?-*8*-, - NK
 : +'Nk/ 8 : ' &6@AcE8 : +' & ?F8?6? +>?16*1/L ?1')1E1
 * <E:6E1, Z' : +' ?&<33L)' E6/6NB &6?6@' E'F @?/*- ?@6-
 >6/*/' ?8?6*1 : +1E8' ?8 @)?&6Na /<+?-*8*-, 68F<)-@A/*A
 8) @6633L& Z+' ?-@3148O& >6@c6 @/L 3<3623'a .

k6), 8 >?*- @NA)' O' : ' ?* ?' O' /*6+/' *1 >6 1936 – 1937
 Za&F<31K +) >6>3626@/L, g' 8 : ' ?*- ? : +' & ?F +')8 Z8@'
 @)?-& ?63' 22 /<+?-*8*1, : +1 NA'E8 @c< 36 2' *1+A'4'Z``)*64 NL
 /: +6?6 Z8@6?1+c<36 & Z+' ?-@3. " +E *' O' / *6+/' *6 ?&E-26?
 36@F3< /*6?@33L /-@AA)' O' 36/<@33L &' N'B/ : +6?1 - * < g' 36
 30'Z``)*64: ' ?*8 @)?&6NL/<+?-*8*?- ? : +' & ?F8' A/L(2, \$+). 16].

V&36) ?&>3621E', g' /' 3' ?36)-@A)-/*A >E<@,A
 : +1?6*1> ?6314 8 4' &- @)?&6NB /<+?-*8*-, : +1: 686@6 36
 ?'@13/A)< X'@-/L, &<NL6) NL6) *1?->8?6@6/L@c< 8 1935+ 'N: [6
 : -&+643) 6E1 : '@AA)' O' &/ @831)6 636N1 ! >L88c6, -> 8/-4
 >E<@,A36 L) 14 Z8@1@)?-& ?63- /<+?-*8*1 &' 1937 +')8, 36
 : '@/A- : ' ?*1 ?' `?' &'?6 : +1: 686@'79 % , 36 >E<c6 3- - 14 % ,
 @/'/*<' ?-7% [10,/. 8-13].

k6)6 F *<3&3NL /: '/' * <+@6@/L - ? 36/*8:314 +')64 k6),
 ? : +' & ?F 1938 +. 8 ^6+3<3/A)' E8 : ' ?*- /<+?-*8*1 Z8@1

@)?&' ?63- 36 : @g- 31 354,9068 " / *' : -@AA)' E8 - 18 792,206
*' &- L) 8 @/ ' * < ' ?' E8 [&@Z83-?/A)' E8 : ' ?*- B4 Z8@'
@)?&' ?63' 36 : @g- @c< 154,2 06[11, / . 15]. \ /A' O' >6: <+ '&
1921 - 1938 ++. /<+?-*8*1 8 \ '@13/A)' E8 ?' ?' & /*? - Z8@1
@)?&' ?63- 36 : @g- 77 992 06 -> L) 14 36 : ' ?*1 ? '@13/A)' O'
X' @/L (^6+3-3/A) 1K, " / *' : -@A/A) 1K, t aZ' E@A/A) 1K -
" ' ?<@A/A) K) : +1: 686@' 60 697 06 >E@- [9, / . 12]. V*F<,
36KZ-@Ac8)' E: <3/6Na >6 @) ?&' ?63- /<+?-*8*3- : +6?6' &<+F6@1
/<@3136* <+3- : ' ?*-?? '@13/A)' O' X' @/L .

4' &- @) ?&@NB/<+?-*8*?-? 36 \ ' @3- ?<@)- >E@?@631)1
?*+6'1@1*1/L2- O)*6+? >E<@A \ -&' ?-83' /<@31 ' *+1E6@18
?@63- *AE6KF< 25 % >E<@A)- +63-c< Z8@1 Z' LF-3- /<+?-*8*31E1
: +6?6E1. I 6?<&E' &L)- : +1) @&1 36KZ-@A14 ' Z/LO? >E<@AL)-
' &4F8?6@1/<@31 8 4' &- @) ?&@NB/<+?-*8*?-? k6), 8 " ' ?<@A/A)' E8
: ' ?*- ?@&a Z8@': <+&Z62-3' @) ?-88?6*1 /<+?-*8*1 8 95 E6 *) 64
[') <E6 /<@31 ' &<+F6@1?& E6 *) 8 I ' ?6 T8&6 340 06 >E@- ?&
E6 *) 8 k+ L3-?) 6 - 686 06 I 60@' /1E' , g' 36KZ-@Ac ?1 @26@L
>E<@A & ? @631) -? E6 *) -? 8 ^6+3-3/A)' E8 : ' ?*- k6), 8 /<@k133<
NA' O' : ' ?*8 Z8@': <+&Z62-3' ? 4' &- @) ?&@NB/<+?-*8*?-? ?1 @21*1 8
>E@?@631) -?36)' +1/*A/<@3: ' 36&1 500 06 >E@ [4, \$ +). 14-28].

^<+?-*8*31E1 : +6?6E1 Z8@1' Z' LF-3- 3< *-@)1 : +1?6*3-
E6 *) 1, 6@K>36236: @g6 &<+F6?314 @/-?. I6 1936+. >6@c6@1/L
/<+?-*8*6E1 292 *1/L2- O6&<+F6?314 @/-? [17, / . 86]. [68?6F1E' ,
g' &' ?) 6-63' O' ' Z/LO8 3< Z8@1 ?) @2-3- : @g- @/-?
" +E-3-NA)' O' : ' ?-*8, g' >364' &1@/L ? : -&' +L&) 8?633-
" +E-3-NA)' O' @Nka.

@* <+</1: '@AA)' B &<+F6?1 ? 4' &- @) ?&@NB@' ?14/<+?-*8*?-?
36 * <+>364 ?' ?' & /*?6 >641g6 @6! 1+< N L &<+F6?314 @/-?, L) 6
?/-@) 2131@6' : + @) ?&@NB/<+?-*8*314 : +6? : ' c 1+<314 36
@' ?- : @g- . k' E8, 36 * <+1*+ -B &<+F6?314 @/-? \ '@13/A)' O'
?' ?' & /*?6 /<+?-*8*1 &' 1936+. Z8@1@) ?&' ?63- @c< 36 : @g-
130006X+1' ZO ?'+<33- : +<) * 8 Za &F <*8 E-3-/* <+/*?6 >E<@A14
/: +6?36 1938 - 1939 ++. : '/' @ ^ <KE8X.k1E' c <3)' 36 >6/ -8633-
' 83' O' ->)' E-* < -? ? &E-26?, g' &1+< N L &<+F6?314 @/-?
<+10+ 1/*1231E & &<+F633LE : +1:1 /-? 8*+8&3a` : <+Z8& ?8
+@A12' O' 8/ *+ ' a » [6, / . 6-7].

X+>6O6@A<8@?6*1 @) ?&@NB/<+?-*8*?-? 8: ' ?*64? ` ?' & /*?6
/?-826*A &63-, 36?<&3- 8 *6Z@ 2, /) @6&4 6?*+ ' E 36 / 3' ?-
&) 8E<3-? ! <+F6?3' O' 6+4-?8 \ '@13/A)' B' Z@6? - [5, \$ +). 52].

0S><S0eSWiCS<?t E?H:C ; \$6<?H8LQ<SA: S<A 1921-1938QQ

X' ?*1	X' *+Z8 a*A @)?-86NB /<+?-*8*? ()-/*A 'Z'')*~?)	"- @A/*AZ'')*-?, 8L) 14 @)?-& ?63- /<+?-*8*1	\ 1&-@31K /<@36E <?)?-?6@3*		"- @A/*A 'Z'')*-?, & L) 14 : +1:13 <3- '?1E'O1 @)?-86NB /<+?-*8*?	[6 @c1 - @/L & @)?- 86NB /<+?-* 8*?-?
			h+83*64(Oφ	O*~?N-		
! 8Z<3/A)1K	25	11	1026,5	-	11	3
f'+4-?/A) 1K	45	26	1407,1	1000 &@.	14	5
"'/*':-@A) 1K	80	40	18792,6	210 >@	11	29
"' ?<@A) 1K	95	54	8378,6	8250 >@	16	25
" +E<3-NA)1K	27	21	2373,6	-	4	2
t aZ'E@A) 1K	40	24	2173,1	-	1	15
t 8NA)1K	149	87	8570,9	-	20	42
T-?3<3/A) 1K	44	18	827,5	-	16	10
^6+3<3/A) 1K	108	76	31354,9	-	12	20
\ '@&1E1+ /A) 1K	77	37	2863,4	5772 >@ 180 &@.	30	10
[&@Z83-?/A) 1K	17	8	154,2	250 +8Z	8	1
T6>E	707	402	77922	14232 >@ 1180 &@. 250 +8Z	143	162

I 6?<&3-8*6Z@N-&63-/?&26*A, g' 8Z-<Ac/'*- ?1: 6&)?84' &-
@)?-86NB /<+?-*8*?-? /<@31 ' &<F8?6@1 <?)?-?6@3* >XE@<a
>6O6@AK' Z/LOL)'B/*63' ?1? 77 922 O6\ ') +<E14 ?1: 6&)'64?/< F
/<@31 : ' O&F8?6@/L 36 G'c' ?8)' E: <3/6Na - ? ' ZE-3 >6
@)?-& ?63- /<+?-*8*1 ' &<F6@10+'c' ?- ?1: @? 36 >6O6@8/8E8
14 232>@ 1180&@. K 250 +8Z " +E *' O', 36)-3-NA1938+. 36 * <+3-
'@13/A)'O' ? `? & /*?6>6@ c 1@/L 162 E6 *')1, &<: +' & ?F8?6@1
; 83) N' 38?6*1 /<+?-*8*1 [8, / . 2].

I < ': 8@+3-/*A G'c' ?B)' E: <3/6NB >6 /<+?-*8*3- >XE@-
/<+<& ?' @13/A)' O' /<@3/*?6 E' F36 : ' L/31*1 36/6E: <+<& K O'
E6@>XE<@E. " +E *' O', G'c' ?6)' E: <3/6NL ?1&6?6@L 3<
?-&+6>8 6 ? : +' & ?F *+A4 +')-? > 36+648?633LE 8 % +2314 \
8E' ?64 3< /*6Z-@AB / N6@A -<)' 3' E-23B /1*86NB: ' O&F <3L
36 G'c' ?8)' E: <3/6Na Z8@' &/ 1*A +1>1)' ?631E, *' E8 /<@31
?-&86?6@t <+?608>XE<@3' E8 36&-@8

t -)?-86NL /<+?-*8*?-? : +1>?<@6&' >362314 >E-3 8 /1/*<E-
>XE@?@' &-33L K >E@)' +1/*8?633L V&36) 41Z31E Z8@' Z
? ?6F6*1, g' @)?-86NL /<+?-*8*?-? ?-&+6>8 E' O@6: +1>?< /*1 &
> /' *633L +?3L : +' &8) *1?3/ *- /<@3/A) 14 O/ : ' &6+/*?, 6&F<

: '@/A) 1K /<@313 8 4' &- @)?&6NB/ <+? *8*8 ' &<+F8?6? E<3c-
: '@g-, 3-F ?-3 E-O?1)' +1/* ?8?6*1 +63-c< &@L?1: 6/633L 48& Z1,
6 *' E8 Z8? ?1E8c<31K >E<3c 8?6*1 BB: ' O @?L [E<3c <33L
: ' O@?L 48& Z1 : +1>?' &1@' &' >E<3c<33L ' Z/LO8'+ 63-2314
& Z+1?, L)- &@L? @13/A) 14 /<@3 36K26/*-c< / @6?6@1 &131E
>6/' ZE &@18& Z+<33Lh+83*-.?

\? 6F6' E', : '@AA)- &' / @831)1 /: +6?<8@?' >6>3626a *A, g'
@)?&6NL/<+? *8*-*? Z8@6 &3-'a ->/) @8? ?14 / *+8) *8+3'B) +1>1
/<@3/A) ' O' O' : ' &6+a ?633L 36 \ '@13-, L)8 *+<Z6 Z8@' g<
: ' &@81 [13/. 49 -50].

Висновки. >66@3a 21, ?6+' : -&) +<@*1, g' /<+? *8*1
8*?+1@/L 36 8)+63/A) 14 >E@4 : -/@L?*-@33L 8 F1**L
+/-K/A)'a N6/A)'a ?@8'a 6G-6+3'B <+ 'E1 1861+. - E6@1
E-/N<36 >E@4 \ '@13/A)' O' ? `?' & /*?6 ? 8E' ?64 ! +8OB T<-
X/ : '@1*B. [' &3' O' Z)8, : +6?6 /: -@A' O' ?1)' +1/*633L
/<+? *8*314 >E<@A< /: +1L@1< <) *1?3' E8 ?1)' +1/*633a B4*6
83-E' F @?@ ?6@1 + ?<8<33L)' E6/6NB8 ? `?' & /*?-. [&+8O O' -
: ' &@/: -@A14 >E<@A78? '/' Z@?' ?&28*31E &@LZ-8314 /<@3,
/')-@A ?*+626@/L /: -@A : 6/' ?1g6, g' >Ebc8 ?6@' /<@3
>E<3c 8?6*1 : ' O@?L 48& Z1. \ +64' ?8a 21 31>A)8 : + ' 88) *1?3-/*A
?<@)' B + ' 6*B 48& Z1, 36KZ-@Ac?&28*31E1 &@L/<@3 : -/@L
@)?&6NB/<+? *8*-*? Z8@1? *+6*1 ? '+ 63-2314 & Z+1?64, L) 14
: ' *+<Z8?6@' >E@<+Z/*?', '/' Z@?' 36 Z-8314 36 : ' F1?3-
+2' ?131 : '@/A) 14 >E@4.

V&36), @)?&6NL /<+? *8*-*? 8 E-F?' `331K : <+& 3< Z8@6
/6E' N@@a ' ; -NK3B : ' @A/AB ?@81, 6' Z8E' ?@ ?6 @/L /6E1E
4' &E -/' +B - Z8@6?>6' E' : '?' L-636 > -3c 1E1 36. +LE) 6E1
6G-6+3'B <+ 'E1.

^) 6/8?633L /<+? *8*314 : +6? 8&/)' 36@ ?6@' 3< *-@A
/1/*<E8 >E@?@' &-33L, 6K/1/*<E8 >E@?+1/*8?633L ['] +<E6,
: -/@L)' E6/6NB /<+? *8*314 >E<@A/*?+a ?6@/L 8E' ?1 &@L
c 1+)' O' >6/' /8?633L 3' ?14 ; '+E ?1)' +1/*633L G-83*-,
: ' ?*'+ 314 '+63'), + *'6NB)8@78+, L)- Z8@1/: +LE ?63- 36
8/83<33L : 6+? - >6/' / 8?633L /1/*<E1 /-? >E31, L)6 : -&?1g 8?6@6
+?<3A< <) *1?3/ * - ?1)' +1/* ?8?6314 >E<@A

" +E *' O', @)?&6NL /<+? *8*-*? /: +1L@6>EN3<33a '/' 3?
: +1?6*3'B ?@6/' *- *6 ?) @2<33L 6G-6+3'B /; <+1 8 /1/*<E8
*' ?6+3' -G'c' ?14 ?&3' /13.

Джерела та література:

1. Державний архів Волинської області (надалі ДАВО), ф. 36, оп. 1, спр. 1966.
2. ДАВО, ф. 36, оп. 15, спр. 252.
3. ДАВО, ф. 46, оп. 1, спр. 645.
4. ДАВО, ф. 46, оп. 4, спр. 489.
5. ДАВО, ф. 46, оп. 6, спр. 417.
6. Дискусія над бюджетом 1938–1939 р. // Шлях. – 1938. – 2(10).
7. Лапчук Іван. Комасація ґрунтів. – Львів, 1938. – 91 с.
8. Українська Нива. – 1936. – 1 лютого.
9. Українська Нива. – 1936. – 9 лютого.
10. Wołyń w liczbach. Zbiór tablic statystycznych, dotyczących województwa Wołyńskiego / Pod redakcją Stefana Witkowskiego i Stanisława Landy. – Łuck, 1939. – 65 s.
11. Jaworski W. L. Reforma rolna. – Kraków, 1926.
12. Мєдзрєцькі Влєдзімерз. Województwo Wołyńskie. 1921- 1939. Elementy przemian cywilizacyjnych, społecznych i politycznych. – Wrocław – Warszawa – Kraków – Gdańsk – Łódź, 1988. – 203 s.
13. Ohanowicz Alfred. Ustawa o wykonaniu reformy rolnej i inne ustawy rolne. – Poznań, 1926. – 496 s.
14. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o zniesieniu służebności // Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, 1927. – Pierwsze półrocze. – N 10. – Poz. 75.
15. Rozporządzenie Ministra Reform Rolnych z dnia 14 lutego 1927 roku // Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, 1927. – Pierwsze półrocze. – N 14. – Poz. 110.
16. Dziadosz Ignaci. Potrzeby gospodarze Polesia Wołyńskiego. – Łuck, 1937. – 72 s.
17. Sprawozdanie wojewody Wołyńskiego. – Warszawa, 1936.

УДК 94:329.15(477.81) «1940»

А.Жив'юк

ФОРМУВАННЯ І ТРАНСФОРМАЦІЯ ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКОЇ КОМПАРТІЙНОЇ НОМЕНКЛАТУРИ ВПРОДОВЖ 1940-Х РОКІВ (НА МАТЕРІАЛАХ РІВНЕНСЬКОГО ОБКОМУ КП(Б)У)

У статті розглядається динаміка змін серед номенклатурних працівників Рівненського обкому КП(б)У впродовж 1940-х років – від першої до другої радянізації регіону.

Ключові слова: *радянізація, номенклатура, обласний комітет КП(б)У, Рівненська область.*

ЗМІСТ

Савчук П.О. ПОСТОЛОВСЬКИЙ РУСЛАН МИХАЙЛОВИЧ – ЛЮДИНА, ОРГАНІЗАТОР, НАУКОВЕЦЬ.....	3
---	---

ПРОБЛЕМИ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ В НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ

Жук О. М. СОЦІАЛЬНІ ТА ЕТНІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОСЕЛЕНЬ КРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ В СКЛАДІ РЕЧІ ПОСПОЛИТОЇ В 1569-1648 РР.	13
--	----

Карімова К. В. ВПЛИВ ЕТНІЧНИХ ГРУП НА КУЛЬТУРНИЙ РОЗВИТОК ПІВНІЧНОГО ПРИАЗОВ'Я В КІНЦІ ХVІІІ – СЕРЕДИНІ ХІХ СТ.	28
--	----

Іванова В.О. ГЕНЕРАЛ М.І. ДРАГОМИРОВ ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-ТУРЕЦЬКОЇ ВІЙНИ 1877 – 1878 РР.....	34
--	----

Проскурняк В.П. ОСИП МАКОВЕЙ ТА ІДЕЯ УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ КІН. ХІХ – ПОЧ. ХХ СТ.	51
---	----

Пальчевський Р.С. СОКІЛЬСЬКИЙ РУХ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ У ПЕРІОД МІЖ ДВОМА СВІТОВИМИ ВІЙНАМИ	63
---	----

Журавльова С.П. УКРАЇНСЬКА ДИПЛОМАТІЯ НА ПОЧАТКУ 20-Х РР. ХХ СТ.....	71
---	----

Дерман І. П. РЕЛІГІЙНЕ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ ПІВНІЧНОГО ПРИАЗОВ'Я В 20-ТІ – НА ПОЧАТКУ 40-Х РОКІВ ХХ СТОЛІТТЯ	82
---	----

Давидюк Р.П. ПОЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ АНАНІЯ ВОЛИНЦЯ В УМОВАХ ДРУГОЇ РЕЧІ ПОСПОЛИТОЇ.....	91
---	----

Гуменюк О. В. ОРГАНІЗАЦІЯ РАДЯНСЬКОЇ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я НА ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ (1939-1941 РР.).....	102
Півоварчук В.М. ДЕЯКІ АСПЕКТИ УКРАЇНО-ПОЛЬСЬКИХ ВЗАЄМИН 1939-1941 РР.	108
Капіган Л.І. МОВНА ПОЛІТИКА В КОНТЕКСТІ СТАНОВЛЕННЯ РАДЯНСЬКОЇ ШКОЛИ В ЗАКАРПАТТІ ПОВОЄННОГО ПЕРІОДУ	115
Киридон П.В. ДІЯЛЬНІСТЬ НОМЕНКЛАТУРИ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ УКРАЇНИ В 1945-1953 РОКАХ	128
Дубей В.І. ЗАСАДИ АВТОТРАНСПОРТНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ У СФЕРІ МІЖНАРОДНИХ АВТОМОБІЛЬНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ...	141
Киридон А.М. УКРАЇНСЬКЕ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ У ФОРМАТІ КРОС – ІСТОРИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ	149
Петрук Л.П. ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ І ВИХОВАННЯ В УКРАЇНІ	167
Чорна Л.О. РІДНА ПРИРОДА ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК НАЦІОНАЛЬНОЇ САМОІДЕНТИФІКАЦІЇ УКРАЇНЦІВ	176
Безкоровайна О.В. ФІЛОСОФСЬКІ ТА КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНІ ВИТОКИ ФЕНОМЕНА ОСОБИСТІСНОГО САМОСТВЕРДЖЕННЯ	185
Карпухіна Т.О. ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ У НОВІТНІЙ ПЕРІОД	207

Веремейчик Л. Ф.
ДУХОВНЕ СЛУЖІННЯ ТА КАПЕЛАНСТВО В ЗБРОЙНИХ
СИЛАХ УКРАЇНИ: ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ 232

Сойчук Р.
СУТНІСТЬ ФЕНОМЕНА УКРАЇНСЬКОГО МЕНТАЛІТЕТУ 243

ІСТОРИКО-КРАЄЗНАВЧИЙ НАУКОВИЙ ДИСКУРС

Прищепя Б.А.
ІСТОРІЯ АРХЕОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ПЕРЕСОПНИЦІ..... 255

Семешук В. М.
СУСПІЛЬНО-ІСТОРИЧНІ ТА ПРИРОДНИЧІ
ПЕРЕДУМОВИ ПОЧАТКУ МЕЛІОРАТИВНИХ
РОБІТ НА ВОЛИНІ В КІНЦІ ХІХ СТОЛІТТЯ..... 266

Прищепя О.П.
УЧАСТЬ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ У ФОРМУВАННІ
МІСЬКОГО ОСВІТНЬО-КУЛЬТУРНОГО ПРОСТОРУ
У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ – НА ПОЧАТКУ ХХ СТ.
(НА ПРИКЛАДІ РІВНЕНСЬКОГО РЕАЛЬНОГО УЧИЛИЩА) 273

Галуха В.Л.
УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ
Й ЗЕМЛЕВОЛОДІННЯ У ХОДІ АГРАРНОЇ РЕФОРМИ
НА ВОЛИНІ У МІЖВОСННИЙ ПЕРІОД..... 283

Жив'юк А.
ФОРМУВАННЯ І ТРАНСФОРМАЦІЯ ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКОЇ
КОМПАРТІЙНОЇ НОМЕНКЛАТУРИ ВПРОДОВЖ 1940-х РОКІВ
(НА МАТЕРІАЛАХ РІВНЕНСЬКОГО ОБКОМУ КП(Б)У) 293

Михальчук Р. Ю.
ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІТИКИ ГОЛОКОСТУ В ПІВДЕННІЙ
РІВНЕНЩИНІ (на прикладі Здолбунівського району)..... 304

Ларькіна Л.М.
НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ
СТВОРЕННЯ КОМІСІЙ СПРИЯННЯ ЗА ДОТРИМАННЯМ
ЗАКОНОДАВСТВА ПРО РЕЛІГІЙНІ КУЛЬТИ
НА ВОЛИНІ (1961–1966 рр.) 316

Доброчинська В. А., Шеретюк В.М.
СТОРИНКИ ІСТОРІЇ РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
ПЕДАГОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ (1967–1998 рр.)..... 322

Білявцева О.В.
ЗБЕРЕЖЕННЯ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ
ТА САКРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА УКРАЇНЦІВ
ПРАВОСЛАВНИМИ МОНАСТИРЯМИ РІВНЕНЩИНИ
(НА ПРИКЛАДІ СВЯТО-МИКОЛАЇВСЬКОГО
ГОРОДОЦЬКОГО ТА СВЯТО-ТРОЇЦЬКОГО
КОРЕЦЬКОГО ЖІНОЧИХ МОНАСТИРІВ) 339

Жилюк С. І.
СТАНОВИЩЕ ІУДЕЙСЬКИХ ГРОМАД
НА ЖИТОМИРЩИНІ В РОКИ РАДЯНСЬКОЇ ВЛАДИ..... 346

Чура В.І.
НАСЛІДКИ КОМПАРТІЙНОГО РЕФОРМУВАННЯ
НАРОДНОГОСПОДАРСЬКОГО КОМПЛЕКСУ
РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ У 1988 РОЦІ..... 357

Демянюк І.В.
ПРЕДТЕЧА НЕЗАЛЕЖНОСТІ
ДО ПИТАННЯ ПРО ВИНИКНЕННЯ НАРОДНОГО
РУХУ УКРАЇНИ НА РІВНЕНЩИНІ..... 368

ПРОБЛЕМИ ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ І

МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН: НАУКОВИЙ ДИСКУРС

Полнохович Ю. Ю.
«ЮВІЛЕЙНІ ЦЕРЕМОНІЇ» ЗА ДАНИМИ НАПИСІВ
МАЙЯ КЛАСИЧНОГО ПЕРІОДУ..... 385

Петрович І.
ІШЛЯХИ ЗМІЦНЕННЯ ФЕОДАЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ В ЧЕХІЇ..... 395

Якимчук О.О.
НАСТУП ДЕРЖАВИ НА МАЙНОВІ ІНТЕРЕСИ
КНЯЗІВ ЛЮБОМИРСЬКИХ У КОНТЕКСТІ
ПОЛЬСЬКОГО ПОВСТАННЯ 1830-1831 РР. 404

Шеретюк Р.М. ЕТНОКОНФЕСІЙНІ ПРОЦЕСИ У СЕРЕДОВИЩІ УНІАТСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ ХОЛМЩИНИ І ПІДЛЯШШЯ В ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ СТ.....	415
Венгер Н. В. ЕТНІЧНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО В РОСІЙСЬКІЙ ІМПЕРІЇ ХІХ СТ. ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ФЕНОМЕН: НА ПРИКЛАДІ МЕНОНІТСЬКОЇ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ТРАДИЦІЇ	424
Троян С.С. НІМЕЧЧИНА НА ШЛЯХАХ «СВІТОВОЇ ПОЛІТИКИ»: АДМІРАЛ А. ФОН ТІРПІЦ І ПРОГРАМА БУДІВНИЦТВА ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКОГО ФЛОТУ	444
Василюк А.В. СПІЛКИ У ПРАЗІ В 1890-1910 РОКАХ ЯК ІНСТРУМЕНТ СТВОРЕННЯ МІЖЕТНІЧНОГО КЛІМАТУ	454
Бунечко С. М. АГРАРНІ ПЕРЕТВОРЕННЯ В ПОЛЬЩІ 1930-Х РР. КРИЗЬ ПРИЗМУ ЇЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ	464
Луцик Г. РОЛЬ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПАРТІЇ СЛОВАЧЧИНИ У СТАНОВЛЕННІ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ (1945-1948 РОКИ).....	476
Субот О.А. ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ 1948 – 1954 РР. «СПРАВА СЛАНСЬКОГО».....	497
Філіпчук І.В. РОЛЬ ЧАСОПИСУ «LITERARNI LISTY» У ФОРМУВАННІ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 60-Х РОКІВ ХХ СТ.....	517
Віруцька С.В. БОЛГАРІЯ І «ПРАЗЬКА ВЕСНА» 1968 РОКУ	521

Жулканич Н., Безега Т.
ОСОБЛИВОСТІ АГРАРНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ
В РУМУНІЇ (80-90-і рр. ХХст.)..... 532

Санжаревський О.І.
ВІЙСЬКОВО-ПОЛІТИЧНИЙ АСПЕКТ ВЗАЄМИН
РЕСПУБЛІКИ БІЛОРУСЬ З КРАЇНАМИ БАЛТІЇ
В 90-Х РОКАХ ХХ СТОЛІТТЯ..... 541

ПРОБЛЕМИ ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВА ТА ІСТОРИОГРАФІЇ

Савчук П.О.
НАУКОВА ШКОЛА
«ІСТОРІЯ СЛОВ'ЯНСЬКИХ НАРОДІВ»..... 550

Грипич С.Н.
ПОСТАТЬ ЯРОСЛАВА МУДРОГО
У КОНТЕКСТІ БІБЛІОТЕЧНОЇ СПРАВИ
ТА КНИЖКОВОЇ КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ..... 561

Деміроглу Х.
ІСТОРИЧНІ МАТЕРІАЛИ ПРО ВОЛЗЬКИХ БУЛГАР..... 570

Синяк І.Л.
ФОРМУЛЯРИ ВИКОНАВЧОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ
ВІЙСЬКА ЗАПОРОЗЬКОГО НИЗОВОГО
В ДОБУ НОВОЇ СІЧІ..... 588

Постоловський Р.М.
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ТА
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ РОЛІ
НАЦІОНАЛЬНО-ДЕМОКРАТИЧНИХ ТРАДИЦІЙ У
ДЕРЖАВОТВОРЕННІ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ..... 599

Казначеева Л.М.
ДЖЕРЕЛА ДО ВИВЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ
ВОЛИНСЬКОГО ДВОРЯНСЬКОГО ЗІБРАННЯ..... 635

Троян П.С.
АНГЛО-АМЕРИКАНСЬКА ІСТОРИОГРАФІЯ
НІМЕЦЬКОГО КОЛОНІАЛІЗМУ..... 644

Кузьменко Л.І. ЛИСТУВАННЯ ВАСИЛЯ ДОМАНИЦЬКОГО ЯК ДЖЕРЕЛО ДЛЯ РЕКОНСТРУКЦІЇ ЙОГО СТОСУНКІВ З РОДИНОЮ	649
Шатрова М.Б. ПЕРІОДИЧНІ ВИДАННЯ УКРАЇНИ В ГАЛУЗІ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА КІНЦЯ ХІХ — 30-Х РР. ХХ СТОЛІТТЯ: ІСТОРІОГРАФІЯ ПИТАННЯ.....	661
Багрій Т.М. СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ ЗМІНИ ЧЕХОСЛОВАЦЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ (1918 – 1938 РР.) У СУЧАСНИХ ІСТОРІОГРАФІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ ЧЕХІЇ.....	672
Підберезних І.Є. ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ США У ДАЛЕКОСХІДНОМУ РЕГІОНІ (1945-1991 роки): ДЖЕРЕЛОЗНАВЧИЙ АНАЛІЗ.....	683
Хмельницький Б. І. СУСПІЛЬНО ЗОРІЄНТОВАНІ ДОКУМЕНТИ ІЄРАРХІЇ РИМО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ В УКРАЇНІ.....	702
Заглинська Л.В. ФІЛОСОФІЯ ЕКОНОМІКИ: ЕВОЛЮЦІЯ КОНЦЕПЦІЙ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ	710
Трачук Л. НАУКОВА РОЗРОБКА ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ КОМП'ЮТЕРНОЇ ТЕХНІКИ В БІБЛІОГРАФІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ В ІСТОРИЧНОМУ РОЗРІЗІ	719
Остапчук Ю.А. ІСТОРІОГРАФІЯ ВИЗНАЧЕННЯ ТРАДИЦІЙНИХ БІБЛІОТЕЧНИХ КАТАЛОГІВ.....	733
Полянський О. БИТВИ ЗА ІСТОРІЮ УКРАЇНИ: ВІД ПОСТМОДЕРНІСТСЬКИХ ІНТЕРПРЕТАЦІЙ ДО ПРЯМОЇ УКРАЇНОФОБІЇ	744
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ.....	770

Наукове видання

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії

Наукові записки

Рівненського державного гуманітарного університету

Збірник наукових праць

Випуск 21

Відповідальний за підготовку збірника до видання – *С. С. Троян*

Технічне редагування – *колектив філологів кафедри методики викладання культури української мови РДГУ*

Комп'ютерна верстка – *О. Ю. Третьяк, В. Б. Самсонюк*

Обкладинка – *Г. В. Волохов*

Фото – *В. Ю. Ричко*

Підписано до друку 10.06.2011 р.

Формат 60x84¹/₁₆. Папір офсет. Друк різнографічний.

Гарнітура Times New Roman. Ум. друк. арк. 42,3.

Тираж 300. Зам. №105/1

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії: Збірник наукових праць Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Випуск 21. – Рівне: О.Зень, 2011. – 781с.

ISBN 978-617-601-015-9

Видавець О.Зень
Свідоцтво РВ №26 від 6 квітня 2004 р.
пр.Кн.Романа, 9/24, м.Рівне, 33022
тел.: 0-362-24-45-09; 0-67-36-40-727
E-mail: olegzen@ukr.net

Віддруковано засобами різнографічного друку
Друк: ПП І. О. Самборський
вул. Толстого, 3, м. Рівне, 33028
тел.: 0-362-22-41-20